

“GELOOFT U IN GOD?”

Iemand stelt mij uit werkelijke belangstelling die vraag: “Geloof u in God?”. Wat zou mijn antwoord zijn?

Mijn eerste reactie zou zijn: “Wat verstaan we nu onder dat woord God”? Er zijn heel veel invullingen aan dat woord gegeven en van vele betekenissen zou ik moeten zeggen: “Nee, in die God geloof ik niet!”

Maar als de vragensteller respectvol verder gaat en dan vraagt: “In welke God gelooft u dan wel?” wat zou dan mijn antwoord moeten zijn?

(A) Ik zou om te beginnen tenminste een half uur willen zwijgen. Want in die God geloof ik: de Onnoembare, Onuitsprekelijke, nooit in woorden en begrippen te vatten Ene. En stilte komt die God het meest nabij, zoals Meister Eckhart o.p. rond 1315 al zei.

(B) Dan zou ik zeggen: “God is dus voor mij het Mysterie, voorbij alle woorden, ideeën, constructen, en andere menselijke pogingen om het Onnoembare toch te zeggen. God is als de onvatbaar grote lege Ruimte, of Ruime leegte, waarin alle benoembare zaken zich bevinden als kleine eilanden in een grote oceaan. En overal, waar ik in de scheuren van de werkelijkheid die Leegte, Ruimte, of duisternis ervaar of vermoed; overal waar ik over de grenzen van mijn kennen en kunnen heen kijk, daar “Zie” ik mijn God. Overal waar ik de afgrond van het niet-weten nader, daar nader ik de afgrond van het Mysterie: van de Onvatbaarheid, die God is.

Ik denk hierbij aan allerlei gebeurtenissen en ervaringen in leven of dood, in kennen of niet begrijpen, in te hanteren of buiten mijn macht vallend, soms lichtend, soms duister, waarvan ik moet zeggen: “Ik heb er geen woorden meer voor”. “Ik was met stomheid geslagen”. “Ik tastte in het duister”. “Het overviel me en ik had er geen greep op”. “Het is te mooi, te onbegrijpelijk, te lichtend, te duister, om waar te zijn en toch is het waar”. Iedere keer, als ik de woorden van de Nederlandse dichter Richard Schuagt ervaar, aanvoel en besef: “*Er is vandaag weer veel meer, dan er is. Maar wat het is, ik kan het je niet zeggen..... Het is als een oeroud veel-te-veel*”.

(C) Die God kan nergens anders zijn dan overal. Zoals een hymne zingt: “*Overal zijt Gij onzichtbaar gegeven*”. God is in en onder al wat bestaat en leeft, bestaan en geleefd heeft: “HINENI”: “IK-BEN-ER”. Zodra ik mijzelf in gebed, meditatie, dienstbaarheid, bewust in die aanwezigheid plaats; zodra ik tegen die God of tegen mensen zeg: “IK BEN ER”, dan “maak” ik Gods Naam; dan vallen mijn aanwezigheid en Gods aanwezigheid samen tot één God-menselijke eenheid. “*God is liefde*”, heet dit in de traditie van Johannes. Want liefde en aandacht is, voor God of voor een ander mens, dier of ding, daar is “Hineni”: “IK-BEN-ER voor jou”.

(D) Alle woorden en overtuigingen, die over die Onnoembare grootsheid gezegd worden, hoe heilig en dogmatisch ook, zijn dus: “Als vingers, die naar de maan

wijzen”. Hopelijk wijzen ze in goede richting. De maan raken, laat staan omvatten en (be-)grijpen kunnen ze nooit. Mijn God is te groots om gevangen te kunnen worden in menselijk denken, hoe heilig dit ook genoemd wordt.

(E) Maar wij, mensen, leven nu eenmaal in een wereld van taal. Pas als wij iets of iemand benoemen, kunnen wij er over spreken en er een relatie mee aangaan. Dus zal ik namen geven aan de Onnoembare. Maar dan moeten het wel namen zijn, die voor mensen en dingen zo heilzaam als mogelijk zijn: te mooi om niet waar te zijn. Voor minder ga ik niet. Dus noem ik namen als: Totale en onvoorwaardelijke Barmhartigheid; liefde-zonder-meer, oneindige Genade. (Zie 1 Cor. 13)

Ook de hoofdstukken van de Koran beginnen met het opschrift: “In de naam van Allah, de Barmhartige, vol van Genade”. En in de Islam spreekt men van de “Negenennegentig schone namen van Allah”.

(F) Zo zal mijn God steeds menselijker worden, naarmate ons eigen aanvoelen steeds meer humaan en alles en allen omvattend wordt. Naarmate Liefde, Barmhartigheid en Mededogen voor allen en alles, wat bestaat en leeft, steeds meer onze grondtoon wordt. Iedere dag is God nieuw, omdat wij zelf iedere dag hopelijk nieuw zijn, opnieuw geboren tot mensen-van-licht. God wordt mens, ooit, in Jezus van Nazareth; steeds opnieuw, in “mensen van goede wil”, die ook “kinderen van God” genoemd worden, (Matt. 5,9) omdat ook in hen God mens wordt.

En een God, die totale en onvoorwaardelijke barmhartigheid is, wie zou op die God niet verliefd worden?

Leo Raph. A. de Jong o.p.
Leerhuis Spiritualiteit, no. 38.

=====